

7. Історія розвитку плавання в Україні. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100c16g-50c4.docx.html> (дата звернення 22.01.2023).

8. Олександр Волинець відкрив у Тернополі школу плавання – «Альбатрос». URL : <http://sports.te.ua/water/4284> (дата звернення 20.01.2023).

9. Олександр Волинець: «Сподіваюся, колись допрацююся до власного басейну!» URL: <https://ternopoliany.te.ua/osobystosti/19874-oleksandr-volynets-spodivaiusia-kolys-dopratsiuiusia-do-vlasnoho-baseinu#> (дата звернення 21.01.2023)

10. Приїхав з Аргентини і погано говорив українською: історія успіху олімпійського призера з плавання Михайла Романчука. URL: <https://tsn.ua/exclusive/priyihav-z-argentini-i-pogano-govoriv-ukrayinskoju-istoriya-uspihu-olimpiyskogo-chempiona-z-plavannya-mihayla-romanchuka-1835581.html> (дата звернення 21.01.2023).

11. Степаненко В. Ю., Очкалов О. Ф. Плавання з методикою викладання: навч.-метод. посіб. для здобувачів спеціальності «Середня освіта. «Фізична культура». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2021. 100 с.

12. Школа з Народним театром і басейном. URL: <http://22.school-info.te.ua/> (дата звернення 16.01.2023).

Слухенська Р.В.

ЗДОБУТКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ В ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

Буковинський державний медичний університет

Annotation. The article analyzes the victories and achievements of the Ukrainian national teams at the Winter Olympic Games (since the declaration of independence); the main events of the Games concerning Ukraine are covered; the personalities of the nominated athletes, the specifics of their achievements, victories and the type of sport represented by them are schematically described.

Keywords: Winter Olympic Games, Ukraine, champion, Olympic gold, silver medal, bronze medal.

Актуальність теми дослідження. Шлях українського професійного спорту як самостійної інституції розпочався після проголошення незалежності. Це важкий і звивистий шлях, оскільки країна, радянський період якої висмоктав усі ресурси, сили, на початках не завжди легко приймала виклики, що для інших держав не були важкими.

Мета роботи зосереджена на намаганні висвітлити основні здобутки українських команд на Зимових Олімпійських іграх; стисло проаналізувати персоналії переможців, номінантів.

Результати досліджень. Спершу зробимо невеликий екскурс в історію Зимових Олімпійських ігор. Вперше ЗОІ проведено у 1924 – I Зимові Олімпійські ігри. Робоче визначення ЗОІ можна окреслити так: міжнародне спортивне змагання із професійних зимових видів спорту. Перші ЗОІ проходили у місті Шамоні (Франція) з 25 січня по 5 лютого 1924 р. Змагання проводились під егідою «Тиждень зимового спорту» (англ. Winter Sports Week). Вперше у Іграх брали участь всього лише 258 спортсменів із 16 країн (247 чоловіків та 11 жінок). Було представлено 9 видах спорту [2].

Перші Зимові Олімпійські ігри для незалежної України припали на 1994 рік (XVII – ті Ігри, Лілехаммері, Нідерланди). Тоді нашу державу представляли 37 спортсменів у 10 видах спорту. Близкучу перемогу й перше золото для незалежної України загалом виборола Оксана Баюл, що виступала у фігурному катанні. Третє місце й бронзову нагороду виборола біатлоністка Валентина Цербе.

XVIII Зимові Олімпійські ігри (1998 рік) проходили у японському місті Нагано. Цього разу Україну представляли уже значно більше спортсменів – 56 учасників. Проте було здобуто лише одну срібну медаль. Друге місце виборола Олена Петрова у біатлоні (індивідуальній пробіг на 15 км), поступившись тільки болгарці Єкатерині Дафовскі.

Наступні Зимові Олімпійські ігри приймали США (2002 рік, Солт-Лейк-Сіті). Україну представляли 68 спортсменів. Однак українським олімпійцям не вдалося отримати жодних нагород.

У 2006 році XX-ті Зимові Олімпійські ігри приймало італійське місто Турин. Нашу країну цього разу представляли 52 спортсмени. Україна отримала нагороди у 9 видах спорту – дві бронзові нагороди біатлоністки Лілії Єфремової та пари

фігуристів Олени Грушиної/Руслана Гончарова. Наші спортсмени посіли 25 місце в неофіційному командному заліку.

Наступні, XXI Зимові Олімпійські ігри (2010 рік) відбувались в Ванкувері, Канада. Збірна українських спортсменів складалась із 47-ми осіб. На жаль, нагод Україна не здобула цього разу. «Виступ на Олімпіаді у Ванкувері став найневдалішим для України за весь час виступів на зимових Олімпіадах. Найвищі місця, які посіли українські спортсмени – 5-те (Дериземля, біатлон), 6-те (жіноча збірна України, біатлон) і три восьмих місця. Тоді як на Олімпіаді в Солт-Лейк-Сіті 2002, де Україна також не взяла медалей, найвищими місцями були два п'ятих місця, шосте і сьоме» [4].

Варто згадати подію, що входить в рамки ЗОІ – Зимові юнацькі Олімпійські ігри, які вперше були проведені 2012 році, відомі як Ігри I Олімпіади. Проходили в Інсбруку (Австрія). Щодо Української юнацької збірної, то на Іграх вона була представлена 23 спортсменами у 8 видах спорту. Тоді перше «срібло» в історії юнацької збірної здобули фігуристи Олександра Назарова і Максим Нікітін (номінація: спортивні танці на льоду. Також срібні медалі для України здобули «фігурист Ярослав Паніот в командних змаганнях та Марія Долгополова у командних змаганнях з шорт-треку (у заліку медалей ці медалі зараховані до змішаної команди, оскільки в команді виступали спортсмени різних країн)» [1].

2014 рік (рік ескалації України росією) XXII Зимові Олімпійські ігри приймало російське місті Сочі. Наша команда на цих випробуваннях налічувала 43 спортсменами. Результати цього року були значно кращі за попередні: тріумф біатлоністок у жіночій естафеті та «бронза» Віти Семеренко у жіночому спринті. Жіноча збірна України з біатлону блискуче виборола першу для України золоту медаль в естафетних змаганнях. «На першому етапі за Україну бігла Віта Семеренко, яка після першої стрільби вийшла в лідери разом з росіянкою Яною Романовою. На другій стрільбі вона допустила один промах, але вийшла на дистанцію другою, а на передачі естафети була третьою. На другому етапі виступала Юлія Джима, яка після першої стрільби без промаху пішла на дистанцію першою, а після чистої другої стрільби передала естафету як лідер. Третьою бігла Валентина Семеренко. Вона після першої стрільби втримала лідерство, але друга у неї не склалася, і їй знадобилися три додаткові патрони. Втім, Олені Підгрушній Валентина Семеренко передала

естафету першою. Капітан української збірної відстріляла першу стрільбу з одним додатковим патроном і пішла на дистанцію з рубежу з відривом від росіянки Вилухіної. Другу стрільбу Підгрушна відстріляла без промаху й вийшла на дистанцію лідером, вигравши золоті медалі» [3]. Українські спортсмени посіли 20 загальнокомандне місце.

Наступні Зимові Олімпійські ігри організувала Південна Корея (Пхьончхан) у 2018 році. Цьогоріч Україну представляли 32 спортсмени у 9 видах спорту відповідно. Українська збірна повернулася додому із золотою медаллю фрістайліста Олександра Абраменка. Це перше для нашої країни золото з цього виду спорту. Суперфінальний стрибок Back Full-Full-Double Full приніс Абраменку найвищу суму балів – 128,51, дозволивши обігнати китайця Цзя Цзун'яна та росіянина Іллю Бурова.

Зимові Олімпійські ігри у 2022 були проведені у Пекіні. Варто відзначити, що наша Збірна цьогоріч брала участь у рекордній кількості видів спорту – 12. Кількість спортсменів делегації – 45. Результати України: одна срібна медаль, яку здобув у лижній акробатиці Олександр Абраменко. Спортсмен виступав другим, після американця Джастіна Шьонефельда, й на суперфінал виконав стрибок на 5.0. Втім, фрістайліст майже втратив рівновагу під час приземлення, і хоч втримався на ногах, за спробу йому знизили оцінку - до 116.60 балів [4]. Але інші учасники-лідери Пірмін Вернер і Крістофер Лілліс також зробили помилки, тож Абраменко здобув срібло для України. Потрібно зауважити, що Абраменко є єдиним українським спортсменом, який виборов медалі на двох зимових Олімпіадах поспіль.

Необхідно згадати, що Зимова Олімпіада 2022 була особливою, оскільки на її підготовку, проведення тощо сильно вплинула пандемія, яка сколихнула весь світ. Глядачами та вболівальниками змогли бути лише китайці. Спортсменів щодня тестували на ковід. Крім того, специфіки додала геополітична ситуація, що пов'язана з бойкотуванням Ігор певними державами через порушення прав людини у Китаї, відсутністю демократії (США, Велика Британія, Японія, Німеччина, Канада, Данія, Швеція, Нідерланди). Бойкот полягав у відсутності лідерів чи високопоставлених представників вказаних країн. Проте спортсмени все ж таки представляли ці держави.

Висновки. Наша держава молода й високі здобутки її професійного спорту ще попереду. Нині Україна переживає надзвичайно складні часи війни та боротьби за свою державність, незалежність. Спорт не може бути поза політикою, оскільки професійний олімпійський спорт прямо залежить від держави, є її репрезентатором на цьому важливому для сучасності поприщі. Сподіваємось, світова спільнота підтримає Україну і її спортсменів у цей складний період та засудить участь російський спортсменів (представників країни-терориста) у наступних Літніх та Зимових Олімпійських іграх.

Список літератури.

1. Головатенко О. М. Олімпійський рух в Україні. Участь українських спортсменів в Олімпійських іграх: навчально-методичний посібник / О. М. Головатенко, Я. І. Олексієнко. – Черкаси: Черкаський інститут банківської справи університету банківської справи Національного банку України, 2015. – 48 с.
2. Енциклопедія олімпійського спорту України / За ред. В. М. Платонова та І. Р. Мацишина. – К.: Олімпійська література, 2005. – 463 с.
3. Зимові олімпійські ігри: історія, хронологія, статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bukvar.su/fizkultura-i-sport/page,2,60911-Zimnieolimpiyskie-igry-istoriya-hronologiya-statistika.htm>
4. Олімпійський рух – важливий для розвитку людини, особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uareferats.com/index.php/referat/details/>

Слухенська Р.В., Маланій В.І.

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ МОЛОДІ

Буковинський державний медичний університет

Annotation. Olympic education and its narratives are an integral part of the general culture of our society and serve as a means of attracting young people to physical culture, sports and a healthy lifestyle. The article examines educational aspects of Olympic education in the context of personality formation of children and youth. Methods of development and support of